

**การจัดสำเนียงย่อยของกลุ่มภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัย
และจังหวัดพระตะบองประเทศกัมพูชา***
**A Classification of the Accents of Phuan in Banteaymeanchey and
Battambang Province, Cambodia**

หทัยรัตน์ จตุรภัทรวงศ์¹ ธนानันท์ ตรงดี² ดุจฉัตร จิตบรรจง³

Hatairatt Jaturapattarawong¹ Thananant Trongdi² Dujchat Jitbanjong³

¹นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3}อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทคัดย่อ : ภาษาพวนเป็นภาษาหนึ่งในภาษาไทสาขาตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งในประเทศไทยได้มีผู้ศึกษาไว้หลายพื้นที่ และจัดได้เป็นหลายกลุ่มแต่ในบริเวณจังหวัดบันทายมีชัย และจังหวัดพระตะบองประเทศกัมพูชายังไม่มีผู้ศึกษาไว้ จึงเป็นพื้นที่ที่ควรศึกษางานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระบบเสียงภาษาพวนในพื้นที่ดังกล่าวแล้วนำมาจัดสำเนียงย่อยของกลุ่มภาษาพวน จุดเก็บข้อมูลภาษาพวนมี 11 หมู่บ้านเก็บข้อมูลจากผู้ออกภาษาหลักหมู่บ้านละ 1 คน และผู้ออกภาษารองหมู่บ้านละ 1 คน รวม 22 คน โดยใช้รายการคำศัพท์พื้นฐานจำนวน 1,500 คำ เพื่อวิเคราะห์ระบบเสียงพยัญชนะและสระและใช้รายการคำศัพท์สำหรับวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ 2 ชุด ชุดที่ 1 วิเคราะห์ด้วยการฟังเพื่อดูการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ชุดที่ 2 วิเคราะห์ด้วยวิธีทางกลศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์คือโปรแกรม Praat และ Microsoft Excel ผลการวิจัยพบว่า ภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัยและจังหวัดพระตะบองประเทศกัมพูชาทั้ง 11 หมู่บ้าน มีระบบพยัญชนะและสระไม่แตกต่างกันกล่าวคือมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 20 หน่วยเสียง ปรากฏเป็นพยัญชนะท้ายได้ 9 หน่วยเสียง ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำมีหน่วยเสียงสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระประสมจำนวน 3 หน่วยเสียง ส่วนระบบเสียงวรรณยุกต์มีจำนวน 6 หน่วยเสียง เหมือนกันทั้ง 11 หมู่บ้าน แต่มีระดับเสียงแตกต่างกันจึงสามารถนำมาจัดสำเนียงย่อยได้เป็น 4 สำเนียง ผลการศึกษาการจัดสำเนียงย่อยของกลุ่มภาษาพวนในครั้งนี้ เมื่อนำไปประกอบกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สามารถที่จะสันนิษฐานได้ว่าชาวพวนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเดียวกันและได้อพยพมาตั้งหลักแหล่งอยู่ในบริเวณนี้ในคราวเดียวกันในเวลาต่อมาต่างก็ได้แยกย้ายกระจายกันออกไปเป็นหลายหมู่บ้านและมีสำเนียงแตกต่างกันออกไป

คำสำคัญ : สำเนียง, ภาษาพวน, กัมพูชา

* บทความนี้เรียบเรียงมาจากส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การจัดสำเนียงย่อยของกลุ่มภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัยและจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา”

Abstract : Phuan is one of Southwestern Tai languages. In Thailand it has been studied in different area except Banteay Meanchey and Battambang Cambodia which have not been studied so far. Therefore, these areas become very interesting. The objectives of this thesis are to study phonological systems in order to subgroup the Phuan languages. The fieldwork data were collected from interviewing informants of each of the groups inhabiting in 11 villages of Banteay Meanchey and Battambang province, Cambodia. In each village, 1 major informant and 1 minor informant and total 22 informants were interviewed. List of 1,500 basic words were used to record and analysis phonemes of consonants and vowels. Two wordlists were used for analysis shared innovation of tone split and tone merger. The acoustic characteristics were analyzed by using the Praat and Microsoft Excel program. The results of this study reveal that as for consonant sounds, there are 20 consonant phonemes occurring at an initial position and 9 consonant phonemes occurring at a final position, without consonant cluster. For the vowel sound, there are 18 monophthongs and 3 diphthongs. As for tonal sounds, there are 6 tone. All of 11 villages are similar tonal system but difference in 4 accents. In conclusion, the results from this study including to literature review indicated that Phuan population may be immigrated from the same area in the same time to habitat in the same group.

Keywords : An Accent, Phuan Dialects, Cambodia

บทนำ

ภาษาพวนเป็นภาษาหนึ่งในภาษาไทสาขาคะวันตักเฉียงใต้ (Chamberlain 1972 : 233-244) ชาวพวนมีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่เมืองพวนซึ่งปัจจุบันอยู่ในแขวงเชียงขวางของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวต่อมาได้มีการอพยพออกไปจากถิ่นเดิมหลายครั้งหลายครา (รัชนี ศรีสุวรรณ 2536 : 11-12) ด้วยเหตุจากการกวาดต้อนของกองทัพสยาม

ในประเทศไทยมีเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาภาษาพวนถิ่นต่าง ๆ ไว้หลายพื้นที่ อาทิ เช่น (ฉลอง อำเอี่ยม 2529) ศึกษาาระบบเสียงภาษาพวนที่ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย (จารุวรรณ สุขปิติ 2532) ศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวน ที่ตำบลหัวหว้า อำเภอสรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี (รัชนี ศรีสุวรรณ 2536) ศึกษาลักษณะภาษาไทพวน ที่จังหวัดสุพรรณบุรี (Tanprasert 2003) ศึกษาการจัดกลุ่มภาษาพวนในประเทศไทย

จากที่กล่าวมานี้อาจเป็นข้อมูลที่ทำให้เข้าใจว่าชาวพวนมีการตั้งถิ่นฐานเฉพาะอยู่ในประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเท่านั้น แต่จากการศึกษาข้อมูลเอกสารพบว่า ยังมีผู้พูดภาษาพวนในประเทศกัมพูชาอีกด้วยดังปรากฏในงานของ Schliesinger (2011 : 89) ซึ่งเขาได้กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์พวนในกัมพูชาว่า “มีชาวพวนอาศัยอยู่ในประเทศกัมพูชาราว 3,000 - 4,000 คน โดยอาศัยอยู่ใน 10 หมู่บ้าน ในเขตอำเภอมงคบุรี จังหวัดบันทาย มีชัย” และเมื่อผู้วิจัยเดินทางไปสำรวจข้อมูลก็พบว่า นอกจาก 10 หมู่บ้าน ดังที่ Schliesinger (2011 : 89) ได้กล่าวถึงแล้วยังมีอีก 1 หมู่บ้าน ในเขตอำเภอทมอโกล จังหวัดพระตะบอง ซึ่งพูดภาษาพวน และเรียกตัวเองว่าพวนอีกด้วยและจากการสอบถามชาวพวนไม่สามารถบอกได้แน่ชัดว่าบรรพบุรุษของพวกตนมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณนี้ตั้งแต่เมื่อใด จังหวัดบันทายมีชัย มีชื่อกัมพูชาว่า “บันเตียเมียนเจย” (Banteay Meanchey) ตั้งอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ของประเทศกัมพูชามีชายแดนด้านทิศเหนือจรดประเทศไทยในอดีตเคยเป็นจังหวัดพิบูลสงคราม ของไทยและไทยได้ยกพื้นที่นี้ให้แก่ฝรั่งเศสจึงรวมเข้าเป็นจังหวัดพระตะบองและแยกออกมาเป็นจังหวัดบันทายมีชัยใน พ.ศ. 2531 ส่วนจังหวัดพระตะบองมีชื่อกัมพูชาว่า “บัตตัมบอง” (Battambang) ตั้งอยู่ทางภาคตะวันตกของประเทศกัมพูชา โดยมีพื้นที่จรดจังหวัดบันทายมีชัยทางด้านทิศเหนือและจรดจังหวัดสระแก้วของประเทศไทยทางทิศตะวันตก ในอดีตพื้นที่นี้เคยเป็นจังหวัดพระตะบองในมณฑลบูรพาของไทย (ธีระ นุชเปี่ยม 2539) ต่อมาไทยได้ยกให้แก่ฝรั่งเศส และกลายเป็นส่วนหนึ่งของกัมพูชาเมื่อได้รับเอกราชเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องระหว่างไทยและกัมพูชา

ผู้วิจัยสนใจศึกษาระบบเสียงของภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัยและจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชาผลการวิเคราะห์ที่ได้จะนำมาจัดกลุ่มภาษาพวนและนำมาเปรียบเทียบกับความเหมือนความต่างกับภาษาพวนในประเทศไทยอันจะเป็นเครื่องบ่งชี้ชั้นทางประวัติศาสตร์การอพยพ แยกย้ายของบรรพบุรุษชาวพวนในประเทศกัมพูชาได้ชัดเจนยิ่งขึ้นซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อลูกหลานชาวพวนที่จะได้ทราบที่มาของตนทั้งยังจะเป็นประโยชน์สำหรับนักวิจัยทางภาษาศาสตร์ในอนาคต ที่สนใจจะศึกษาเปรียบเทียบกับภาษาพวนถิ่นอื่น ๆ เนื่องในบริบทพื้นที่ ที่ต่างกันอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบเสียงของกลุ่มภาษาพวน ในจังหวัดบันทายมีชัย และจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา
2. เพื่อจัดสำเนียงย่อยของกลุ่มภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัย และจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

วิธีการศึกษา

การกำหนดจุดเก็บข้อมูลและผู้บอกภาษา

จากการสำรวจข้อมูลบริเวณที่ชาวพวนอาศัยอยู่ในจังหวัดบันทายมีชัยและจังหวัดพระตะบองประเทศกัมพูชาแล้วพบว่ามียังทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ผู้วิจัยได้กำหนดจุดเก็บข้อมูลภาษาพวนทั้ง 11 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านป่องโร บ้านโรหัดตึก บ้านโปปรีเดิม บ้านกะตุมเรียย บ้านตาซ้อล บ้านสไตเลอ บ้านสไตกรอม บ้านโกกทะนวง บ้านเปรยโตตัง บ้านชรอนัลและบ้านปอยตรอเสก¹ ใช้ผู้บอกภาษารวมทั้งสิ้น 22 คน ประกอบด้วยผู้บอกภาษาหลักที่เป็นเพศหญิง จำนวน 11 คน และผู้บอก ภาษารองที่เป็นเพศชาย จำนวน 11 คน

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้รายการคำศัพท์สำหรับเก็บข้อมูลเสียงพยัญชนะและสระของ Li (1977) ส่วนคำศัพท์สำหรับเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ประกอบด้วยรายการคำ 2 ชุด โดยชุดที่ 1 เป็นรายการคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของ Gedney (1972) จำนวน 60 คำ ประกอบด้วยคำศัพท์ที่ใช้ทดสอบดังนี้

	A	B	C	DL	DS
1	หู	ไข่	ข้าว	ขาด	สูง
	หัว	ผ้า	เสือ	เหวี่ยง	หมัด
	ขา	เช่า	ผ้า	หาบ	ผัก
2	ตา	ป่า	ป่า	เปิด	กบ
	ปี	ไก่	กล้า	ปีก	ดับ
	กิน	แก่	ต้ม	ตอก	เจ็บ
3	บิน	บ่า	บ้า	ดอก	อก
	แดง	บ่าว	บ้าน	อาบ	ดิบ
	ดาว	ดำ	อ้า	แดด	เบ็ด
4	มือ	ไร่	น้ำ	ลูก	นก
	คาง	ฟ่อ	น้อง	มิด	มัด
	นา	แม่	ม้า	เลือด	ลัก

ภาพที่ 1 รายการคำศัพท์ที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของ Gedney (1972)

¹ การถ่ายทอดชื่อบ้านนามเมือง ในงานวิจัยนี้จะใช้ชื่อบ้านนามเมือง ดังต่อไปนี้

1. ชื่อบ้านนามเมืองใดที่ไทยนิยมใช้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยจะใช้ตามนั้น ได้แก่ จังหวัดบันทายมีชัย จังหวัดพระตะบอง
2. ชื่อบ้านนามเมืองใดที่ไม่ปรากฏว่าไทยเคยใช้ และปรากฏเฉพาะในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะใช้วิธีการถ่ายทอดตามตัวอักษรเขมรเป็นภาษาไทย ได้แก่บ้านป่องโรถอดมาจาก ព្រៃប៉ាន់ สไตเลอ ถอดมาจาก ដីលើ บ้านกะตุมเรียยถอดมาจาก ភ្នំក្រោយ บ้านสไตกรอม ถอดมาจาก ដីក្រោម บ้านโรหัดตึก ถอดมาจาก រហាត់ទឹក บ้านโกกทะนวง ถอดมาจาก កោកចុង บ้านเปรยโตตัง ถอดมาจาก ព្រៃទឹក บ้านโปปรีเดิม ถอดมาจาก ពោធិ៍ពីរ ฝึช บ้านชรอนัล ถอดมาจาก ស្រណប់ บ้านปอยตรอเสก ถอดมาจาก ប៉ោយត្រសែក

รายการคำศัพท์ของ Gedney (1972) นี้เหมาะสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการฟังเพื่อศึกษาระบบวรรณยุกต์ และชุดที่ 2 เป็นรายการคำชุดเทียบเสียงคล้าย (analogous set) ที่ Tingsabadh, M.R. (1980) ได้เสนอขึ้นมาเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ด้วยวิธีทางกลศาสตร์ จำนวน 10 คำ ได้แก่ ขา คอ ข่า ค่ำ ข้า ขาด คัด คัด เป็นรายการคำศัพท์ที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ด้วยวิธีทางกลศาสตร์

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยวิเคราะห์ระบบพยัญชนะและสระของภาษาพวนทั้ง 11 หมู่บ้าน แล้วพบว่าไม่มี ความแตกต่างกันต่อนั้นได้วิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ด้วยการฟังก็พบว่าระบบวรรณยุกต์ของภาษาพวนทั้ง 11 หมู่บ้าน ก็ไม่มีความแตกต่างเช่นเดียวกัน โดยมีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียงเท่ากันดังภาพประกอบต่อไปนี้

	A	B	C	DL	DS
1	1		5		
2		3		3	1
3	2		6		
4		4		4	5

ภาพที่ 2 แสดงระบบวรรณยุกต์ของภาษาพวน

ลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ในแนวตั้งคือ

- 1) วรรณยุกต์ช่อง A แยกเสียงแบบ A1-234
- 2) วรรณยุกต์ช่อง B แยกเสียงแบบ B123-4
- 3) วรรณยุกต์ช่อง C แยกเสียงแบบ C1-234
- 4) วรรณยุกต์ช่อง DL แยกเสียงแบบ DL123-4
- 5) วรรณยุกต์ช่อง DS แยกเสียงแบบ DS123-4

ลักษณะการรวมเสียงวรรณยุกต์ในแนวนอนคือ

- 1) วรรณยุกต์ A1 และ DS123 มีการรวมเสียงกัน ($A1 = DS123$)
- 2) วรรณยุกต์ B123 และ DL123 มีการรวมเสียงกัน ($B123 = DL123$)
- 3) วรรณยุกต์ B4 และ DL4 มีการรวมเสียงกัน ($B4 = DL4$)
- 4) วรรณยุกต์ C1 และ DS4 มีการรวมเสียงกัน ($C1 = DS4$)

เมื่อพบว่าระบบวรรณยุกต์ของภาษาพวนทั้ง 11หมู่บ้านไม่มีความแตกต่างกันแล้วลำดับต่อมาผู้วิจัยวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ด้วยวิธีทางกลศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์คลื่นเสียง Pratt และใช้โปรแกรม Microsoft Excel ช่วยในการแปลงผลให้เป็นกราฟเส้นสามารถสรุประบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของภาษาพวนทั้ง 11 หมู่บ้าน ในกล่องวรรณยุกต์ (tonebox) ได้ดังนี้

	AB		CD	LD	S
1	 ว.1		 ว.5		
2		 ว.3		 ว.3	 ว.1
3	 ว.2		 ว.6		
4		 ว.4		 ว.4	 ว.5

กล่องวรรณยุกต์ภาษาพวนบ้านตาซ้อล

	AB		CD	LD	S
1	 ว.1		 ว.5		 ว.1
2		 ว.3		 ว.3	
3	 ว.2		 ว.6		
4		 ว.4		 ว.4	 ว.5

กล่องวรรณยุกต์ภาษาพวนบ้านปอยตโรเสก

	A	B	C	DL D	S
1	 ว.1		 ว.5	 ว.3	
2		 ว.3			 ว.1
3	 ว.2		 ว.6		
4		 ว.4		 ว.4	 ว.5

กล่องวรรณยุกต์ภาษาพวนบ้านป้อมโร

	A	B	C	DL D	S
1	 ว.1		 ว.5	 ว.3	 ว.1
2		 ว.3			
3	 ว.2		 ว.6		
4		 ว.4		 ว.4	 ว.5

กล่องวรรณยุกต์ภาษาพวนบ้านสไตเลอ

	A	B	C	DL D	S
1	 ว.1	 ว.3	 ว.5	 ว.3	 ว.1
2	 ว.2		 ว.6		
3					
4		 ว.4		 ว.4	 ว.5

กล่องวรรณยุกต์ภาษาพวนบ้านกะตุมเรี๋ย

	A	B	C	DL D	S
1	 ว.1	 ว.3	 ว.5	 ว.3	 ว.1
2	 ว.2		 ว.6		
3					
4		 ว.4		 ว.4	 ว.5

กล่องวรรณยุกต์ภาษาพวนบ้านสไคกรอม

	A	B	C	DL D	S
1	 ว.1	 ว.3	 ว.5		
2				 ว.3	 ว.1
3	 ว.2		 ว.6		
4		 ว.4		 ว.4	 ว.5

กล่องวรรณยุกต์ภาษาพวนบ้านโรหัดตึก

	A	B	C	DL D	S
1	 ว.1	 ว.3	 ว.5		
2				 ว.3	 ว.1
3	 ว.2		 ว.6		
4		 ว.4		 ว.4	 ว.5

กล่องวรรณยุกต์ภาษาพวนบ้านโกกทะนง

	A	B	C	DL D	S
1	 ว.1	 ว.3	 ว.5		
2				 ว.3	 ว.1
3	 ว.2		 ว.6		
4		 ว.4		 ว.4	 ว.5

กล่องวรรณยุกต์ภาษาพวนบ้านเปรยโตตัง

	A	B	C	DL D	S
1	 ว.1	 ว.3	 ว.5	 ว.3	 ว.1
2					
3	 ว.2		 ว.6		
4		 ว.4		 ว.4	 ว.5

กล่องวรรณยุกต์ภาษาพวนบ้านโปปรีเดิม

	A	B	C	DL D	S
1	 ว.1		 ว.5		
2				 ว.3	 ว.1
3	 ว.2		 ว.6		
4				 ว.4	 ว.5

กล่องวรรณยุกต์ภาษาพวนบ้านชรอนัล

ภาพที่ 3 แสดงระบบวรรณยุกต์ของภาษาพวน 11 หมู่บ้าน

การจัดสำเนียงย่อยของกลุ่มภาษาพวน

คำว่า “สำเนียง” (accent) ตามที่ Chambers and Trudgill (1980) ได้กล่าวไว้ หมายถึง ภาษาย่อยของภาษาถิ่นเดียวกันซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างเป็นระบบเฉพาะในด้านเสียงเท่านั้น ส่วนคำศัพท์และไวยากรณ์ไม่มีความแตกต่างกันซึ่งจากการวิเคราะห์ระบบพยัญชนะสระและระบบวรรณยุกต์ของภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัยและจังหวัดพระตะบองประเทศกัมพูชาทั้ง 11 หมู่บ้านนั้น ปรากฏว่าเหมือนกันทั้งหมดแต่มีความแตกต่างกันในเรื่องระดับเสียงเท่านั้น

พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2546 : 102) กล่าวว่านอกจากลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์แล้ว สัทลักษณะของวรรณยุกต์ยังนับว่าเป็นเกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญที่นำมาใช้ในการจำแนกภาษาออกเป็นกลุ่มย่อยได้ และสัทลักษณะของวรรณยุกต์นี้เองที่มีส่วนในการแยกความต่างของภาษาที่มี “สำเนียง” ต่าง ๆ กันเมื่อจัดกลุ่มภาษาตามลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ที่ภาษามีร่วมกันแล้ว เป็นที่น่าสังเกตว่าภายในภาษากลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่ง ๆ นั้น “สำเนียง” ของภาษาถิ่นย่อยบางภาษาเหมือนกันและบางภาษาแตกต่างกันซึ่งความแตกต่างที่ว่าเป็นผลมาจากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่เหมือนและแตกต่างกันนั่นเอง จากข้อสังเกตดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการจัดสำเนียงย่อยของกลุ่มภาษาพวนในงานวิจัยนี้สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ผู้วิจัยใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดสำเนียงย่อยในงานวิจัยนี้ได้แก่สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในช่อง AB และ C โดยผู้วิจัยพิจารณาเลือกใช้สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในช่อง A1 เป็นหลัก ส่วนวรรณยุกต์ในช่องที่เหลือได้แก่ A234, B123, B4, C1 และ C234 ก็จะจัด

ให้เป็นกลุ่มย่อยของวรรณยุกต์ช่อง A1 ส่วนสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคอลัมน์ DL และ DS นั้น จะไม่นำมาเป็นเกณฑ์ในการจัดสำเนียงย่อยในครั้งนี้ทั้งนี้เนื่องจากวรรณยุกต์ในคอลัมน์ DL และ DS นั้นจัดให้เป็นเสียงวรรณยุกต์ย่อยของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็น และถือว่ามีความคล้ายคลึงทางสัทศาสตร์กับเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในพยางค์เป็น จึงไม่นำสัทลักษณะ มาเป็นเกณฑ์ในการจัดสำเนียงย่อยในครั้งนี้

ส่วนเหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในช่อง A1 เป็นหลักในการจัดสำเนียงย่อยของภาษาพวนในงานวิจัยนี้ เนื่องจากพิจารณาจากเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาษาพวนถิ่นต่าง ๆ ที่ผ่านมานั้นได้แก่ Brown (1965) ทศไนย อารมณสุข (2521) Khanittanan (1973) อุทัยวรรณ ตันหยง (2526) รัชนิ เสนีย์ศรีสันต์ (2526) ฉลอง อ่ำเอี่ยม (2529) กันทิมา วัฒนประเสริฐ และ สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ (2528) จารุวรรณ สุขปิติ (2532) ชลดา สังวาลย์ทรัพย์ (2534) รัชนิ ศรีสุวรรณ (2536) พุทธชาติ โปธิपाल และธนานันท์ ตรงดี (2541) Tanprasert (2003) และพิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2546) พบว่าผลการศึกษาเสียงวรรณยุกต์ของงานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นล้วนแต่เสนอสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในช่อง A1 เป็นเสียง ต่ำ - ขึ้น / ต่ำ - ตก - ขึ้น / กลาง - ตก - ขึ้น ซึ่งหากพิจารณาแล้วก็จะพบว่าเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A1 ในงานวิจัยที่ผ่านมานั้นเป็นเสียงเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน ส่วนสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในช่องอื่น ๆ นั้น ก็จะพบในลักษณะที่หลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละถิ่น อย่างไรก็ตามการใช้สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในช่อง A1 เป็นเกณฑ์สำคัญในการจัดสำเนียงย่อยในครั้งนี้ก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2546 : 102) ที่ใช้เกณฑ์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในช่อง A1 เป็นเกณฑ์สำคัญเกณฑ์หนึ่งที่น่ามาใช้ในการจำแนกกลุ่มภาษาลาวด้วยเช่นกัน

การใช้สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในช่อง A1 เป็นหลักผู้วิจัยสามารถจัดกลุ่มสำเนียงย่อยของภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัยและจังหวัดพระตะบองประเทศกัมพูชาได้ 4 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มที่ 1 วรรณยุกต์ในช่อง A1 เป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำ - ตก - ขึ้น [↘] มีจำนวน 3 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านตาซ้อล บ้านปอยตรอเสก และบ้านป่องโร จัดกลุ่มสำเนียงย่อยตามสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในช่อง A234, B123, B4, C1 และ C234 ได้ ดังนี้

1.1 วรรณยุกต์ในช่อง A234 แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

1.1.1 เสียงกลางค่อนข้างต่ำ - ขึ้น - ตก [↘] ได้แก่ บ้านตาซ้อลและบ้านปอยตรอเสก

1.1.2 เสียงกลางค่อนข้างสูง - ขึ้น - ตก [↗] ได้แก่ บ้านป่องโร

1.2 วรรณยุกต์ในช่อง B12 แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

1.2.1 เสียงกลาง - ตก [↘] ได้แก่บ้านตาซ้อล

1.2.2 เสียงกลางค่อนข้างต่ำ - ขึ้น - ตก - ขึ้น [↗] ได้แก่บ้านปอยตรอเสก

1.2.3 เสียงกลางค่อนข้างสูง - ขึ้น - ตก - ขึ้น [↖] ได้แก่บ้านป้องโร

1.3 วรรณยุกต์ในช่อง B4 แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

1.3.1 เสียงกลางค่อนข้างสูง - ระดับ - ตก [↘] ได้แก่บ้านตาซ้อล

1.3.2 เสียงกลางค่อนข้างสูง - ขึ้น - ตก - กลาง [↗] ได้แก่บ้านปอยตรอเสก

1.3.3 เสียงสูง - เลื่อนขึ้น - ตก [↖] ได้แก่บ้านป้องโร

1.4 วรรณยุกต์ในช่อง C1 แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

1.4.1 เสียงกลาง - ขึ้น - ระดับ [↗] ได้แก่บ้านตาซ้อล

1.4.2 เสียงสูง - เลื่อนขึ้น - ระดับ [↖] ได้แก่บ้านปอยตรอเสก

1.4.3 เสียงกลางค่อนข้างสูง - ระดับ [↘] ได้แก่บ้านป้องโร

1.5 วรรณยุกต์ในช่อง C234 แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

1.5.1 เสียงกลาง - ระดับ - ขึ้น [↗] ได้แก่บ้านตาซ้อล

1.5.2 เสียงกลาง - ตก - ขึ้น [↖] ได้แก่บ้านปอยตรอเสก

1.5.3 เสียงกลางค่อนข้างสูง - ตก - ขึ้น [↘] ได้แก่บ้านป้องโร

2. กลุ่มที่ 2 วรรณยุกต์ในช่อง A1 เป็นเสียงกลาง - ตก - ขึ้น [↖] มีจำนวน 4 หมู่บ้าน
ประกอบด้วย บ้านสไตเลอ บ้านกะตุมเรียยบ้านสไตรอม และบ้านโรหัดตัก จัดกลุ่มสำเนียง
ย่อยตามสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในช่อง A234 , B123, B4, C1 และ C234 ได้ ดังนี้

2.1 วรรณยุกต์ในช่อง A234 แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

2.1.1 เสียงกลางค่อนข้างต่ำ - ขึ้น - ตก [↗] ได้แก่บ้านสไตเลอ

2.1.2 เสียงกลาง - ขึ้น - ตก [↖] ได้แก่บ้านกะตุมเรียย และบ้านโรหัดตัก

2.1.3 เสียงกลางค่อนข้างสูง - ขึ้น - ตก [↘] ได้แก่บ้านสไตรอม

2.2 วรรณยุกต์ในช่อง B123 แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

2.2.1 เสียงกลาง - ตก [↘] ได้แก่บ้านสไตเลอ

2.2.2 เสียงกลาง - ตก - ขึ้น [↖] ได้แก่บ้านกะตุมเรียย และบ้านสไตรอม

2.2.3 เสียงกลางค่อนข้างสูง - ตก - ขึ้น [↘] ได้แก่บ้านโรหัดตัก

2.3 วรรณยุกต์ในช่อง B4 แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

2.3.1 เสียงกลาง - ขึ้น - ตกถึงต่ำ [↘] ได้แก่บ้านสไโดเลอและบ้านสไโดกรอม

2.3.2 เสียงกลาง - ระดับ - ตก [↘] ได้แก่บ้านกะตุมเรียย

2.3.3 เสียงกลางค่อนข้างสูง - ระดับ - ตก [↘] ได้แก่บ้านโรหัดติก

2.4 วรรณยุกต์ในช่อง C1 แบ่งเป็น 4 กลุ่มย่อย คือ

2.4.1 เสียงกลาง - ระดับ [↘] ได้แก่บ้านสไโดเลอ

2.4.2 เสียงกลางค่อนข้างสูง - ตก - ระดับ [↘] ได้แก่บ้านกะตุมเรียย

2.4.3 เสียงสูง - ตก - ระดับ [↘] ได้แก่บ้านสไโดกรอม

2.4.4 เสียงกลางค่อนข้างสูง - ระดับ [↘] ได้แก่บ้านโรหัดติก

2.5 วรรณยุกต์ในช่อง C234 แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

2.5.1 เสียงกลาง - ระดับ - ขึ้น [↘] ได้แก่บ้านสไโดเลอ และบ้านกะตุมเรียย

2.5.2 เสียงกลางค่อนข้างต่ำ - ขึ้น - สูง - ระดับ [↘] ได้แก่บ้านสไโดกรอม

2.5.3 เสียงกลางค่อนข้างต่ำ - ขึ้น [↘] ได้แก่บ้านโรหัดติก

3. กลุ่มที่ 3 วรรณยุกต์ในช่อง A1 เป็นเสียงกลาง - ระดับ - ตก [↘] มีจำนวน 2 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านโกกทะนงและบ้านเปรยโตติง จัดกลุ่มสำเนียงย่อยตามสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในช่อง A234 , B123, B4, C1 และ C234 ได้ ดังนี้

3.1 วรรณยุกต์ในช่อง A234 แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

3.1.1 เสียงกลาง - ขึ้น - ตก [↘] ได้แก่บ้านโกกทะนง

3.1.2 เสียงกลางค่อนข้างต่ำ - ขึ้น - ตก [↘] ได้แก่บ้านเปรยโตติง

3.2 วรรณยุกต์ในช่อง B123 เป็นเสียงกลาง - ตก [↘]

3.3 วรรณยุกต์ในช่อง B4 เป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง - ระดับ - ตก [↘]

3.4 วรรณยุกต์ในช่อง C1 เป็นเสียงกลางค่อนข้างสูง - ระดับ [↘]

3.5 วรรณยุกต์ในช่อง C234 เป็นเสียงกลาง - ตก - ขึ้น [↘]

4. กลุ่มที่ 4 วรรณยุกต์ในช่อง A1 เป็นเสียงกลางค่อนข้างต่ำ - ระดับ - ตก [↘] มีจำนวน 2 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านโปปี้ริเดิมและบ้านชอนัล จัดกลุ่มสำเนียงย่อยตามสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในช่อง A234 , B123, B4, C1 และ C234 ได้ ดังนี้

4.1 วรรณยุกต์ในช่อง A234 เป็นเสียงต่ำ - ขึ้น - ตก [↘]

4.2 วรรณยุกต์ในช่อง B123 แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

4.2.1 เสียงกลางค่อนข้างต่ำ - ตก - ขึ้น [↘] ได้แก่บ้านโปปรีเดิม

4.2.2 เสียงกลาง - ตก [↘] ได้แก่บ้านชรอนัล

4.3 วรรณยุกต์ในช่อง B4 แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

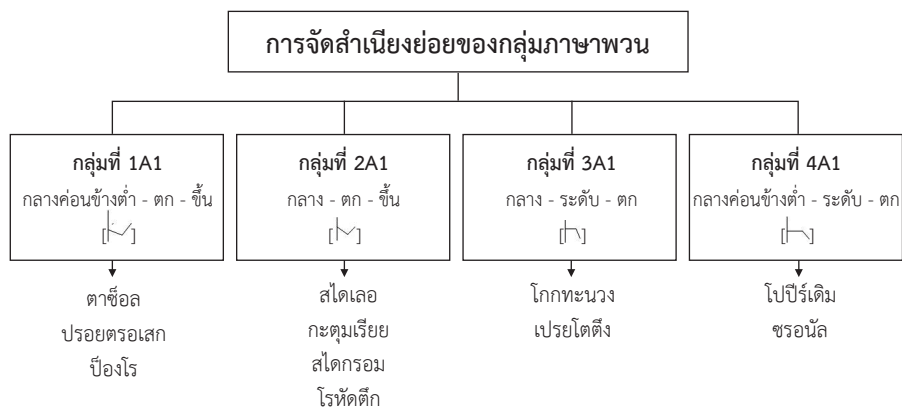
4.3.1 เสียงกลาง - ระดับ - ตก [↘] ได้แก่บ้านโปปรีเดิม

4.3.2 เสียงกลางค่อนข้างต่ำ - ระดับ - ขึ้น [↘] ได้แก่บ้านชรอนัล

4.4 วรรณยุกต์ในช่อง C1 เป็นเสียงกลาง - ตก - ระดับ [↘]

4.5 วรรณยุกต์ในช่อง C234 เป็นเสียงกลาง - ตก - ขึ้น [↘]

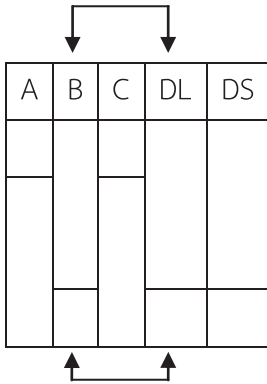
จากผลการจัดสำเนียงย่อยดังกล่าวข้างต้นแสดงด้วยแผนภูมิดังต่อไปนี้

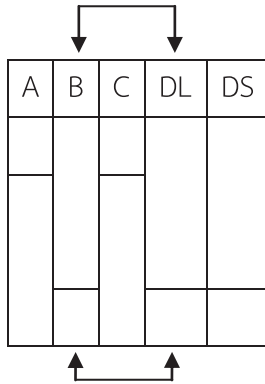
ภาพที่ 4 แผนภูมิการจัดสำเนียงย่อยของกลุ่มภาษาพวน

เมื่อพิจารณาผลจากการวิเคราะห์ระบบเสียงวรรณยุกต์โดยอาศัยเกณฑ์การแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์แล้ว พอจะสรุปได้ว่าชาวพวนที่อาศัยอยู่ในบริเวณจังหวัดบันทายมีชัยและจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา เป็นพวนกลุ่มเดียวกัน เนื่องจากมีภาษาที่เป็นระบบเดียวกันดังนั้นจึงถือว่าเป็นภาษาถิ่นเดียวกันดังที่ Chambers and Trudgill (1980) ได้กล่าวไว้

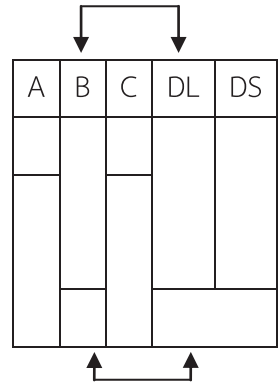
เมื่อเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ภาษาพวนที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ กับภาษาพวนถิ่นต่าง ๆ ในประเทศไทยที่มีผู้เคยศึกษาไว้ก็พบว่า มีลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ดังแสดงในภาพที่ 5 ดังนี้

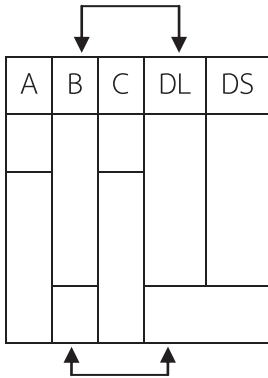
พวน 15 จังหวัด
(กลุ่มที่ 4 แบบที่ 4, 5, 6)
(Tanprasert, 2003)

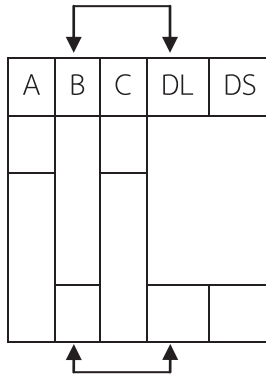
พวนบ้านโพธิ์ตาก
ต. โพธิ์ตาก กิ่ง อ.โพธิ์ตาก
จ.หนองคาย
(พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล, 2546)

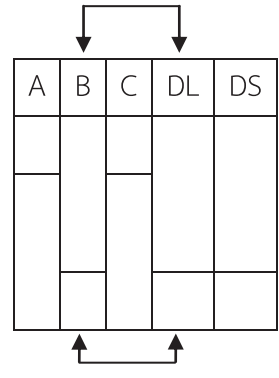
ลาวพวน ต.บางน้ำแซ้ว
อ.พรหมคีรี จ.สิงห์บุรี
(อุทัยวรรณ ต้นหยง, 2526)

ลาวพวน ต.มะขามล้ม
จ.สุพรรณบุรี
(กันทิมา วัฒนประเสริฐ และ
สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ, 2528)

ลาวพวน ต.หนองแสง
อ.ปากพลี จ.นครนายก
(ชลดา สังวาลทรัพย์, 2534)

พวนที่ศึกษาในงานวิจัยนี้
จังหวัดบึงทลายมีชัย และ
จังหวัดพระตะบอง
ประเทศกัมพูชา

ภาพที่ 5 เปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ภาษาพวน
ในงานวิจัยนี้กับภาษาพวนในเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมา

ซึ่งหากนำผลมาเปรียบเทียบกับงานศึกษาภาษาพวนในประเทศไทยแล้ว ก็จะมีข้อค้นพบบางประการที่ว่า ภาษาพวนในประเทศไทยนั้นมีระบบวรรณยุกต์ที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละถิ่น แต่ละพื้นที่ซึ่งเป็นข้อพิสูจน์ประการหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าการถูกกวาดต้อนมาเป็นจำนวนมาก และอยู่คนละถิ่น ทำให้ภาษาเดียวกันมีระบบวรรณยุกต์ที่แตกต่างกันไปได้ดังที่พุทธชาติ โปธิบาล และธนันท์ ตรงดี (2541 : 24) ได้กล่าวไว้ว่าผู้คนสองกลุ่มที่เคยพูดภาษากันเดียวกันเมื่อแยกออกจากกันไปได้ไม่นานลักษณะทางภาษาย่อมจะคงความเหมือนได้มากกว่ากลุ่มที่แยกตัวออกไปนานแล้วกล่าวในทางกลับกันก็คือผู้คนสองกลุ่มที่เคยพูดภาษากันเดียวกันเมื่อแยกออกจากกันอยู่นานมากลักษณะทางภาษาก็ยิ่งจะต่างกันมากกล่าวคือถ้าภาษาใดก็ตามอยู่ในพื้นที่นั้นเป็นเวลานานจะส่งผลให้ภาษาเดียวกันมีหลายถิ่น แต่ถ้าภาษาใดอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ ในระยะเวลาที่ไม่นานนักภาษาก็จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก โดยจะยังคงมีเพียงถิ่นเดียวแต่มีหลายสำเนียงเช่นเดียวกันกับภาษาพวนในพื้นที่จังหวัดบันทายมีชัยและจังหวัดพระตะบองประเทศกัมพูชา

เมื่อนำระบบวรรณยุกต์ของภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัย และจังหวัดพระตะบองประเทศกัมพูชามาเปรียบเทียบกับระบบวรรณยุกต์ภาษาพวนในประเทศไทยที่มีผู้เคยเสนอไว้ดังภาพที่ 5 พบว่า มีลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์เช่นเดียวกันกับงานของพรเพ็ญ ต้นประเสริฐ (Tanprasert, 2003) ซึ่งได้ศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบความแตกต่างของระบบเสียงวรรณยุกต์และลักษณะวรรณยุกต์ แล้วนำมาจัดกลุ่มและจัดทำแผนที่ภาษากันพวนที่พูดกระจายอยู่ทางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางของประเทศไทย ทำให้สามารถจัดกลุ่มของภาษาพวนได้หลายกลุ่มตามลักษณะการรวมตัวและการแตกตัวของวรรณยุกต์ดั้งเดิมโดยพบว่ามีลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์อยู่ในกลุ่มที่ 4 แบบที่ 4, 5, 6 กล่าวคือมีการรวมตัวและการแตกตัวของวรรณยุกต์ในช่อง A และ C เป็นแบบ AC1-234 เช่นเดียวกันโดยลักษณะวรรณยุกต์แบบที่ 4 พบมากที่สุดโดยพบกระจายไปทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางของประเทศไทยได้แก่ สุโขทัย เชียงราย เพชรบูรณ์ อุทัยธานี เลย อุดรธานี ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี นครนายก สุพรรณบุรี เพชรบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และหนองคายนอกจากนี้ในงานวิจัยของของพิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2546) ที่ได้ศึกษาภาษาพวนที่บ้านโพธิ์ตาก ตำบลโพธิ์ตากกิ่งอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ก็พบว่า มีลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์เป็นแบบเดียวกันกับงานของพรเพ็ญและในงานวิจัยนี้เช่นกันด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้การปรับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นข้อสันนิษฐานเบื้องต้นว่าชาวพวนที่อาศัยอยู่ในบริเวณจังหวัดบันทายมีชัย และจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชาน่าจะเป็นกลุ่มที่อพยพแยกย้ายออกมาจากชาวพวนที่อาศัยกระจายอยู่ในประเทศไทย

ตามจุดเก็บข้อมูลในงานวิจัยของพรเพ็ญ ตันประเสริฐ (Tanprasert 2003) และพิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2546)

สรุปอภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัยและจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชาจัดเป็นภาษาถิ่นเดียวกันเนื่องจากมีภาษาที่เป็นระบบเดียวกัน (Chambers and Trudgill, 1980) แม้จะจัดเป็นภาษาถิ่นเดียวกัน แต่ก็มีสำเนียงที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถนำมาจัดสำเนียงย่อยได้ 4 กลุ่ม จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจึงเป็นข้อพิสูจน์ว่าชาวพวนทั้ง 11 หมู่บ้านนี้น่าจะมีบรรพบุรุษกลุ่มเดียวกันและอพยพมาตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้ในคราวเดียวกันแม้จะไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ระบุได้แน่ชัดว่าชาวพวนกลุ่มนี้ได้มาตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณนี้ตั้งแต่เมื่อใดแต่ก็พอจะสันนิษฐานได้ว่า บรรพบุรุษของพวกเขาได้เข้ามาอาศัยอยู่ที่บริเวณจังหวัดพระตะบองตั้งแต่ในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังในงานวิจัยของบังอร ปิยะพันธุ์ (2529) ที่ได้กล่าวถึงการที่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีนโยบายให้กวาดต้อนผู้คนจากฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงเข้ามาฝั่งขวาแม่น้ำโขงให้มากที่สุด เพราะเกรงว่าจะเป็นกำลังให้ญวนโดยตามหลักฐานพบว่ามิใช่บอกส่งครัวลาวลงมาถึง 7 ครั้ง และในปี พ.ศ. 2380 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีรับสั่งให้ทำการกวาดต้อนชาวพวนที่เหลือตกค้างอยู่ที่เมืองหนองคายส่งลงมากรุงเทพฯ ให้หมด ซึ่งในจำนวนนี้ชาวลาวที่ถูกกวาดต้อนลงมาอีกครั้ง จำนวน 1,770 คน ในจำนวนนี้เป็นชาวพวนเกือบ 600 คน เจ้าพระยาจักรีให้นำครัวลาวพวน ครัวลาวเวียงจันทน์ ครัวลาวเมืองท่าสาร ส่งลงมาทางเมืองประจิม (ปราจีนบุรี) ซึ่งจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยตั้งข้อสันนิษฐานว่า เมื่อครัวลาวกลุ่มนี้ได้ถูกกวาดต้อนมา แล้วก็มีแบ่งแยกเป็นหลายกลุ่มมีบางกลุ่มตั้งหลักฐานอยู่ที่เมืองประจิม (ปราจีนบุรี) และมีบางกลุ่มเคลื่อนย้ายต่อไปยังเมืองพระตะบองซึ่งในเวลานั้นอยู่ภายใต้การปกครองของไทย ซึ่งในปัจจุบันยังพบว่าในบริเวณจังหวัดบันทายมีชัยและจังหวัดพระตะบองนี้ นอกจากชาวพวนแล้วยังพบผู้พูดภาษาตระกูลไท ที่เรียกตัวเองว่าเป็น “ญ้อ” “ไทโคราช” และ “ลาวเวียง” อาศัยอยู่ด้วยและจากการเปรียบเทียบระบบเสียงและระบบวรรณยุกต์ของภาษาพวนทำให้พบว่าถึงแม้ผู้พูดภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัย และจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา กับผู้พูดภาษาพวนในประเทศไทยจะอยู่ห่างไกลกันต่างถิ่นที่กันแต่ก็มีลักษณะร่วมกันของระบบเสียงและระบบวรรณยุกต์ที่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในฐานะภาษาเดียวกันได้ แต่ในขณะเดียวกันก็มีข้อค้นพบบางประการที่แตกต่างซึ่งจะช่วยให้เข้าใจเกี่ยวกับภาษาพวนถิ่นต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ปัจจุบันการใช้ภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัย และจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา มีแนวโน้มจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปมากโดยเฉพาะทางด้านเสียง ดังจะเห็นได้ว่าถึงแม้ชาวพวนกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มเดียวกัน มีระบบวรรณยุกต์เหมือนกัน แต่ก็มีสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่หลากหลายแตกต่างกันไป ส่งผลให้มี “สำเนียง” ที่แตกต่างกัน และในอนาคตภาษาพวนอาจจะอยู่ในตกอยู่ภาวะที่กลายเป็นภาษาที่สูญหายไป เนื่องจากการแต่งงานข้ามกลุ่มชาติพันธุ์หรือการตกเป็นภาษาที่มีสถานะด้อยกว่าในสังคมเป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยใคร่เสนอแนะเรื่องที่น่าสนใจในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาการจัดสำเนียงย่อยของภาษาตระกูลไทอื่น ๆ ในพื้นที่จังหวัดบันทายมีชัยและจังหวัดพระตะบอง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ไทโคราชญ้อ เป็นต้น
2. ศึกษาเปรียบเทียบภาษาพวนในประเทศลาวประเทศไทยและกัมพูชา
3. ศึกษาอิทธิพลที่ทำให้ภาษาพวนมีการเปลี่ยนแปลงเช่นการสัมผัสภาษาการปนภาษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กันทิมา วัฒนประเสริฐ และ สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. ระบบเสียงภาษาลาวของกลุ่มน้ำท่าจีน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2528.
- จารุวรรณ สุขปิติ. การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลหัวหว้าอำเภอศรีมทาวโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
- ฉลอง อ่ำเอี่ยม. ระบบเสียงภาษาพวนที่ตำบลหาดเสี้ยวอำเภอศรีสขนาลัยจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.
- ชลดา สังวาลทรัพย์. การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลหนองแสงอำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.
- ทัศไนย อารมณสุข. การศึกษาเปรียบเทียบเสียงของคำในภาษาพวนกับภาษาไทยมาตรฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2521.
- ธนนันท์ ตรงดี. “คำเรียกสีของเงาะป่า (ซาไก) (Color categories in Sakai)”. วารสารสงขลา นครินทร์ 4, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2541) : 199-214.

ธีระ นุชเปี่ยม. “พระตะบอง” ในสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่: เอเชีย เล่ม 1 อักษร A-B ฉบับฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2539.

บังอร ปิยะพันธุ์. ประวัติศาสตร์ของชุมชนลาวในหัวเมืองชั้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.

พัฒนรัตน์ อัครวัฒนากุล. การเปลี่ยนแปลงของวรรณยุกต์ : กรณีศึกษาภาษากลุ่มลาว. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

พุทธชาติ โปธิपाल และธนานันท์ ตรงดี. รายงานการวิจัยเรื่องสถานะของภาษาตากใบในภาษาไทถิ่นโครงการระยะที่ 2. สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2541.

รัชณี เสนีย์ศรีสันต์. การศึกษาเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงในภาษาลาวพวนมาบปลาเค้าของผู้พูดที่มีอายุต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

รัชณี ศรีสุวรรณ. ลักษณะภาษาไทยพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.

อุทัยวรรณ ดันหยง. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาพวน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.

Brown, J. Marvin. *From Ancient Thai to Modern Dialects*. Bangkok: Social Science Association Press, 1965.

Chambers, J. K. and Peter Trudgill. *Dialectology*. Cambridge: Cambridge University Press, 1980.

Gedney, William J. A Checklist for Determining Tones in Thai Dialects. In *Studies in Linguistics in Honor of George L. Trager*, Edited by M. Estellie Smith. The Hague: Mouton, 1972. pp. 423–437.

Khanit Tanan and Wilaiwan Wichienrot. *The Influence of Siamese on Five Lao Dialects*. Unpublished Ph.D. Dissertation, University of Michigan, 1973.

Li, Fangkuei. *A Hand book of Comparative Tai*. Hawaii: University Press of Hawaii, 1977.

- Tanprasert, Pornpen. **A Language Classification of Phuan in Thailand : A Study of the tone System**. Ph.D. Dissertation (Linguistics). Faculty of Graduate Studies. Mahidol University, 2003.
- Tingsabadh, Kalaya. M.R. **A Phonological Study of the Thai Language of Suphanburi Province**. Ph.D. Dissertation, University of London, 1980.
- Schliesinger, Joachim. **Ethnic Groups of Cambodia : 1 Introduction and Overview**. Bangkok: White Lotus Press, 2011.